

DE SCHOONHEID VAN CHATHAM
LAURA FRANTZ

1

We marcheerden om drie uur 's middags uit Morristown en arriveerden in het donker in Chatham, waar we een aangenaam onderkomen kregen. De jongedames hier zijn erg gesteld op de soldaten, maar nog meer op de officieren.

Dagboek van luitenant James McMichael,
12 januari 1777

Bedekt met sneeuw was het dorp Chatham beslist schilderachtig. En netjes. Althans, dat was het ooit geweest. Nu zat het vol patriotten. Volgens sommige inwoners stikte het er zelfs van. Er liepen talloze rebellen soldaten rond, de ene bijna ontspannen, de andere juist vastberaden. Omdat het continentale leger geen standaarduniform had, afgezien van de hoogste officieren, was het merendeel van deze patriotten een slordig zootje ongeregeld; een aantal was zelfs blootsvoets, wat Mae deed denken aan het stel dat ze in het rookhok had betrappt.

Was het nog maar twee weken geleden dat zij ze de keuken in had geloodst en hen van eten had voorzien? Ze had het tegen niemand gezegd, zelfs niet tegen Coralie. Hoezeer ze het ook probeerde, ze kreeg die bloederige voetafdrukken in de sneeuw maar niet uit haar hoofd. En ze bleef zich maar afvragen: waren die stakkers teruggegaan naar het leger, of waren ze gedeserteerd?

Met de mand aan haar arm stak Mae het dorpsplein over, niet te snel want het was glad, en haar rode cape wapperde als een vlag in de winterse wind. Maar weinig mensen vermoedden dat het door Britten bezette New York City met zijn hordes in rode jassen gehulde soldaten op slechts veertig kilometer afstand lag.

‘Goeiemorgen, juffrouw.’ Een haveloze soldaat lichtte midden op het plein zijn steek voor haar op.

‘Ook goedemorgen, meneer,’ antwoordde ze en ze liep snel langs hem heen.

Haveloos qua kleding en ongeregeld, ja. Maar deze mannen waren wel eensgezind in geest en ze voelde hun veerkracht en vastberadenheid al van een afstand. Met een gevoel dat het midden hield tussen bewondering en medelijden richtte ze haar blik op het houten uithangbord, met daarop het woord ‘apothek,’ samen met weelderig geschilderde bosjes lavendel, rozemarijn en munt, dat heen en weer zwaaide. De zaak was van haar jongste broer en hij was gevestigd in het mooiste pand van Chatham, op de presbyteriaanse kerk na. Aaron Bohannon was de trots van het gezin.

Als ze een lege winkel had verwacht, dan kwam ze bedrogen uit. Veel dorpelingen waren als gevolg van het barre winterweer getroffen door koorts en andere aandoeningen. Omdat er een rij voor de deur stond, begaf ze zich naar de zijingang. Daarvandaan liep ze naar de achterkamer – een knusse ruimte vol medische boeken, met Aarons bureau en een immense stenen haard waar de warmte vanaf straalde.

Ze trok haar wanten uit, stak haar vingers uit naar het vuur en ademde de aardachtige, medische geur in terwijl ze luisterde naar het geklets in de winkel. Binnen een paar minuten verscheen haar schoonzus Hanna; haar mooie gezicht gespannen van bezorgdheid.

‘Goedemorgen, lieve Mae.’ Ze veegde haar handen af aan haar schort. ‘Is de verkoudheid van Coralie erger geworden?’

‘In ieder geval niet beter,’ antwoordde Mae. ‘Maar we zijn door onze geneeskrachtige kruiden heen.’

‘Ik maak me wel zorgen, want ze is verschrikkelijk mager.’

Wat ik te veel heb, heeft zij te weinig, dacht Mae.

‘Ik raad een afkooksel van pepermuntblaadjes, gedroogde gember, een snuffe duizendblad en citroenmelisse met een klein stukje wilgenbast aan.’ Hanna verdween weer om de benodigde

ingrediënten te pakken, waarna ze terugkeerde en zei: ‘Doe alles in heet water, laat het een kwartier staan en zeef het dan. Laat Coralie tijdens het drinken de damp inademen, dat zal haar hoofd goeddoen.’

Mae bedankte haar en draaide haar rug naar het vuur. Ze keek naar haar broer achter de toonbank, terwijl Hanna terugliep om de volgende klant te helpen. Aaron leek opvallend veel op hun overleden vader, maar juist haar moeder miste ze nog het meest.

Aangespoord door haar rauwe verdriet stapte Mae naar buiten en liep langs de presbyteriaanse kerk. Aan de andere kant van de stenen omheining stond de grafsteen van haar ouders, nu verborgen onder de sneeuw. Kon ze hetzelfde maar doen met haar emoties. Ze begraven. Ze uitbannen.

Gewapend met verse kruiden voor Coralie stond ze zichzelf een laatste, wat minder praktische stop toe. In een zijstraat lag de winkel van de naaister, die haar naar binnen lokte met materiële geneugten in vele kleuren. De eigenaresse was een Franse hugenote, een onafhankelijke, vermogende vrouw met pommade en poeder in haar kapsel, die op de een of andere manier de enige leverancier leek te zijn die immuun was voor de blokkades en versperringen van de oorlog. Sommigen verdachten haar van smokkelen, maar niemand wist het zeker.

‘Aha, *mademoiselle* Bohannon.’ Ondanks dat ze al tien jaar in Chatham woonde, sprak madame Jaquett Engels met een zwaar accent. ‘Vanwege de sneeuw is het veel te stil in mijn winkel en dus is het fijn dat u zich hier wel waagt.’

Rillend zette Mae haar mand neer en glimlachte. ‘Ik heb Coralie beloofd om te vragen naar haar japon.’

‘Maar natuurlijk. U vindt het vast fijn om te weten dat die bijna klaar is.’ Madame Jaquett begeleidde haar naar achter in de winkel en wees naar een rieten paspop gehuld in exotische Indiase sits. ‘Voilà!’

Vol ontzag keek Mae naar de japon en ze probeerde de afgunst die haar parten speelde van zich af te schudden. ‘Mijn zus zal er schitterend uitzien.’

‘*Alors, mademoiselle!* Dit is úw jurk, haar geschenk aan u.’
Mae gaapte haar aan.

‘Voor een zeer bijzondere gelegenheid, zei ze.’ Madame Jaquett glimlachte en tilde een geplooid manchet op die was gemaakt van hetzelfde fijne kant als waarmee het lijfje was overtrokken. ‘Wenst u ter decoratie nog een rij strikjes aan de voorkant? Of een gerimpelde strook langs de zoom?’

Met een glimlach schudde Mae haar hoofd. Ze waardeerde de kleurrijke stof nog meer nu ze niet meer in de rouw was. ‘Het is goed zo, dank u.’

‘Dan zal ik alles direct gaan afmaken.’ Madame Jaquett liep naar de ladekast en haalde er een zijden lint uit. ‘Neemt u dit alstublieft mee en zeg tegen uw zus dat ik haar jurk hiermee ga afwerken.’

Mae pakte het lint met de prachtig geborduurde bloemen aan. ‘Ik kan u niet genoeg bedanken.’

‘Ik wens haar een volledig herstel toe’ – ze wierp even een blik naar buiten, waar de sneeuw de steeg en de belendende gebouwen bedekte – ‘en een einde aan het barre weer.’

***

Mae stapte stilletjes hun huis binnen, waarvan de buitenmuren uit overnaadse planken bestonden, en hing haar vochtige cape aan een haak te drogen. Het was stil in de hal en het trapgat dat leidde naar meerdere slaapkamers en een zolder. Ze wierp even een blik in de salon, waar het vuur brandde in de grote haard die aan weerszijden was voorzien van boekenplanken. Coralie zat in een windsorstoel dicht bij het vuur te dommelen. Haar hand lag boven op haar dikke rok en omklemde een zakdoek.

Stilletjes bracht Mae haar mand naar de keuken en begon de geneeskrachtige thee te bereiden. De eiken balken boven haar hoofd, afkomstig van een schip dat specerijen had vervoerd, verspreidden hun eigen exotische geur en leken over verre havens te fluisteren. In de zomer rook de ruimte naar peper

en foelie, in de winter naar kaneel en kruidnagel. Mae ademde diep in, blij dat ze weer thuis was.

Zodra de ketel begon te zingen, tilde ze die van het vuur en goot heet water over de kruiden in een grote, aardewerken beker. Mevrouw Hurst, die al jarenlang hun kokkin en huishoudster was, had een ketel vissoep in de as achtergelaten en een brood op de opengeklapte deur van de stenen oven. Ze was weduwe en woonde aan de overkant van het steegje, achter hun stal.

Het werd nu snel donker en de wind trok aan.

‘Mae?’ De schorre stem van Coralie klonk vanuit de aangrenzende kamer. ‘Ben jij dat?’

‘Eindelijk thuis,’ riep Mae, terwijl ze met de geurige, dampende beker binnenkwam.

‘Ik mis het vreselijk dat ik niet met jou naar buiten kan.’ Coralie ging rechtop zitten, waarna ze in haar zakdoek niesde. ‘Met een beetje hulp van Aaron en Hanna gaat het vast wel over.’

‘Ze doen je de groeten. Madame Jaquett trouwens ook. Als het kon zou ik je omhelzen, als dank voor die prachtige sitsjapon.’ Mae bedankte haar in plaats daarvan met een glimlach en gaf haar zus de thee.

‘Dus je hebt mijn verrassing ontdekt.’ Coralies bleke gezicht fleurde op. ‘Hij is weelderig, hè? Omdat je mijn bruidsjuffer wordt, wilde ik iets kleurrijks.’

‘Het lijkt wel een tuin die in bloei staat. En wat is die madame een vakvrouw! Ik schaam me voor mijn eigen steken.’

‘Wij zijn geen naaisters,’ verzuchtte Coralie. ‘Hoewel wij bewonderenswaardig goed onderbroeken, schorten en kapjes weten te maken.’

Mae ging zitten in de versleten stoel van vader. Kon ze de warmste sjaal van moeder maar aan Coralie geven. ‘Mevrouw Hurst zei dat ze een sneeuwstorm in haar botten voelt.’

‘Wat het weer betreft heeft ze het zelden mis, maar o wee, wat zal dat een hoop narigheid met zich meebrengen.’ Coralie onderdrukte een hoest en nam nog een slokje. ‘Ik hoop dat mijn

geliefde het in het noorden warm en droog heeft.’

De verloofde van Coralie leek ver weg. Het laatste wat ze hadden gehoord, was dat Eben Gibbs als Britse luitenant diende onder generaal Burgoyne in een afgelegen fort ergens in New York.

‘Eben vertelt me niet zo veel over waar hij is en wat hij beleeft. Ik denk dat hij als officier bang is om iets te schrijven wat kan worden onderschept,’ klaagde haar zus. ‘En met dit weer zullen er sowieso geen postrijders komen.’

‘Wanneer heb je voor het laatst een brief gekregen?’

‘23 dagen geleden.’

Dus ze telde de dagen wel degelijk. ‘Houd moed, je hebt er al een heleboel om in de tussentijd te herlezen.’ Mae zat er met haar plagerige woorden niet ver naast. Ze had nog nooit een man gekend die zo veel brieven schreef. Daardoor vroeg ze zich af hoe het kon dat de officieren over zo veel inkt en papier beschikten.

‘We moeten maar hopen dat hij dit voorjaar verlof krijgt om hiernaartoe te komen. Na de trouwerij willen we naar New York City gaan om zijn familie te bezoeken, als de stad tenminste weer is opgebouwd na die vreselijke brand daar. Daarna moet hij zich weer melden voor de strijd, waar dat dan ook is.’ Coralie nieste weer en morste bijna wat thee. ‘Vreemd dat Eben misschien tegen onze eigen broers vecht.’

‘Van wie we al zo lang niets hebben gehoord. Wat me trouwens wel verbaast.’

Ineens hing er een melancholische sfeer in de kamer. Ze wisten alleen dat James zich na het bloedige debacle in Boston had aangesloten bij het continentale leger en dat Jon ergens langs de Hudson-rivier in New York als militiekapitein diende.

‘Heb je nog nieuwtjes gehoord van de dorpelingen?’ Coralie trok haar omslagdoek dichter om zich heen. ‘Iets over het conflict?’

Conflict. Coralie weigerde het oorlog te noemen, alsof je met een ander woord de woede tussen Engeland en Amerika kon wegpoetsen.

‘Het gerucht gaat dat generaal Washington misschien in Jersey overwintert.’ Mae pakte haar breiwerk op omdat ze van onderwerp wilde veranderen, hoewel van haar als oudere zus wel werd verwacht dat ze op de hoogte bleef.

‘Nu al die continentale soldaten hier de laatste tijd van nieuwe voorraden worden voorzien, verbaast dat me niets. Waar precies?’

‘Ergens in de Watchung Mountains,’ zei Mae zonder op te kijken van haar breiwerk. ‘De manschappen van generaal Washington moeten op adem komen na hun recente overwinningen in de slag bij Trenton en die bij Princeton.’

‘Je bedoelt loze overwinningen.’ Coralie trok een gezicht. ‘Ik hoop niet dat je sympathiseert met die overloper.’

Overloper? Mae probeerde haar persoonlijke gevoelens te negeren en zich te richten op de feiten. ‘Hoe kan ik nou niet sympathiseren met gewonde soldaten, aan beide zijden? Washington heeft heel wat manschappen verloren door aflopende dienstverbanden. Het continentale leger bestaat nu nog maar uit hooguit drieduizend man. Zonder nieuwe rekruten weet ik niet hoe ze verder kunnen.’

‘Ebens laatste brief wees erop dat het Britse leger vijf keer zo sterk is, aangezien de huurlingen uit Hessen, Pruisen, Brunswijk en Hannover massaal per schip arriveren. Als ik het me goed herinner, hebben ze zelfs een Duitse generaal meegebracht.’

‘Ja, generaal Riedesel. Een prima bevelhebber, hoewel Duitse soldaten naar verluidt het snelst deserteren.’ Alles wat ze had gehoord en gelezen, schoot door Maes hoofd. ‘Ik kan het ze nauwelijks kwalijk nemen. Stel je voor dat je in een vreemd land bent, met een andere taal en andere gewoontes. Het is trouwens niet eens hun eigen strijd, hoewel ik heb gehoord dat ze rijkelijk worden beloond voor hun inzet, de officieren in ieder geval.’

‘God sta ons allen bij. Het is zo hopeloos ingewikkeld en gevaarlijk.’ Coralie veegde met de zakdoek onder haar neus langs. ‘Hoe heeft het allemaal zo fout kunnen lopen?’

‘De verhoudingen met de koning en het parlement staan al jaren onder druk. We hadden alleen nooit gedacht dat het zover zou komen dat mannen naar de wapens zouden grijpen.’

Wat men ooit had beschouwd als een kleine schermutseling over theebelastingen, was uitgegroeid tot iets wat veel beangstigender en langduriger was. New Jersey scheen het middelpunt van de revolutie te zijn. De laatste tijd leken de meeste oorlogsactiviteiten zich af te spelen voor hun deur, waardoor ze allebei liever elders waren.

‘Ik zou willen zijn zoals vader en moeder; zij kozen geen partij,’ vertelde Mae haar. ‘Vader streefde er als predikant altijd naar de vrede te bewaren en hield zich verre van elke vorm van verdeeldheid.’

Coralie ademde de damp van de kruidenthee in. ‘Ik ben blij dat ze niet meer hoeven mee te maken dat het conflict zich ontvouwt en wij daar middenin zitten.’

‘Ze wilden ons beslist niet alleen achterlaten, twee vrouwen die als een kip zonder kop rondlopen.’

‘Gelukkig zijn Aaron en Hanna nog dichtbij, in de apotheek. Net als mevrouw Hurst en Adam.’

Mevrouw Hurst was al bij hen sinds hun ouders waren getrouwd. Maar ze was heel oud en reumatisch en hoelang zou ze haar taken nog kunnen vervullen? En Adam, hun andere betaalde kracht, was nu zo oud dat hij dienst kon nemen bij het leger.

‘We zijn enorm gezegend. De toekomst is rooskleurig, die van jou in ieder geval wel.’ Mae probeerde de moed erin te houden. ‘Maar van de mijne weet ik het nog zo net niet.’

*In haar strijd voor vrijheid komt een jonge vrouw
tussen haar zus en haar grote liefde te staan*

1777. Na het overlijden van hun ouders zijn de zussen Maebel en Coralie Bohannon op elkaar aangewezen. Met het uitbreken van de revolutie verandert niet alleen hun gemoedelijke dorpje, maar hun hele leven in een strijdtoneel. Als er een groep rebellen in huis wordt gestationeerd, verwelkomt Mae hen met open armen. Maar haar zus, die verloofd is met een Britse officier, moet hier niets van weten.

Terwijl Mae een diepe vriendschap sluit met generaal Rhys Harlow en betrokken raakt bij de strijd voor vrijheid, sluit Coralie zich steeds verder voor haar af. Mae voelt zich innerlijk verscheurd tussen haar liefde voor Rhys en groeiende bezorgdheid om haar zus. Wanneer Chatham het doelwit dreigt te worden van een Britse aanval, moeten de zussen noodgedwongen hun thuis achter zich laten. Wat volgt is een zware reis door de wildernis, waarbij Maes loyaliteit aan haar zus én aan Rhys op de proef wordt gesteld...

Laura Frantz is de succesvolle schrijfster van historische romans. In *De schoonheid van Chatham* beschrijft ze een bijzondere periode uit de Amerikaanse geschiedenis en laat ze zien hoe conflict mensen uit elkaar kan drijven, maar ook dichterbij elkaar kan brengen.

NUR 342

ISBN 978 90 297 4095 1

9 789029 740951

KokBœkencentrum
UITGEVERS | UTRECHT